

1-248. (Nov. 17-ig)
 6. 3. 4. 8. 10-38. 40. 43. 45-53. 55-70. 72-74. 76-110. 111.
 116-129. 131-139. 141-190. 192. 197-242. 249-?

U. N. K. E. L. E. T.
 Kisebbségi Lapok
 II. évfolyam
 7. sz.

Uj (Kolozsvár) 6092 lehel 1
 Az pályaműve 1-50 ml
 Cenz.: V. Borzou
 Vasárnap 1923. január 1

UJ KELELET

ISZDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

Évek fordulásán

Nem hegyhátak választják el egymástól az embereket, csak apró homokszemek. A lényeges különbségeken könnyen átveti magát az emberiség, de a nüanszok előtt megtorpan. A faji, nemzeti és vallási érzékenységet a tételes igazságokról lepergő morzsák ingerlik és nem az eltérő igazságok lényege. Ha az emberek ideológiájára rá nem porozza apró és jelentéktelen jöttácskát az elfogultság, keskenyebb szakadások tátongának most ember és ember között. De a lelkek ezek miatt nem tudtak az elmúlt periódusokban egymáshoz szólni.

Az elmúlt esztendőök viharai e homokszemekből jósokat kisöpörtek már az emberek ideológiájából. De a frazeológiájához még most is ragaszkodik az emberiség, minden réteg ahhoz, amely az egészen az övé. Ebben aztán nemcsak homokszemre akad az ember, néha gyöngyszemre is. Van ilyen a miénkben is. Mi az újév első és második napját „félelmetes napok”-nak mondjuk. Az ism retlentől való mélyszéles elfogódás zokog ebben a kalendáriumi meghatározásban az idő, utja most nem a mi kalendáriummunkból fordul az ismeretlenbe, de a napok, amelyek az új évből kikapadnak, bizony félelmetesek, nem csak nekünk, de mindenkinek. Az idő, ime, összemorjazolja a különböző frazeológiák homokszemeit és ha az alapvető kérdésekben még nem is szigorodtak össze a távolságok, a frazeológiában már mutatkozik a kiegyenlítésre való törekvés.

Az újév nem a mi ünnepünk, de időnk sorompóink nekünk is, csak úgy mint másoknak. Az emberiség gondja, amely tétevé vázva áll a sorompó előtt, a mi gondunk is. A tegnaptól kibontakozunk, levetjük a terhét, de félve és remegve lépünk be a holnapba. Az élet terhe maga is élő valóság és az utánunk húzik.

Fogantatásokban nem volt szegény az elmúlt esztendő, de az élet kiérelésében meddő volt. A politika és a kultura méhéből sajnán születtek ki az új gondolatok. A gazdasági élet fonnyadt emlékből táplálkozik. A béke, amelyre sóvárogunk, véznán, beteges nyöszörög a nemzetek jászolában. A munkára feszült karok klankadtak. Nincs termelés és nincs előrefelé haladás, csak fáradt várakozás és nyugtalanság van mindenütt.

A lelkek is nyiladoztak az elmúlt esztendőben. Gyönyörű, erős indákat eresztett az embermélőiség és azok friss erővel kapaszkodtak meg az emberi jogok hatalmas életlájába. De megint elhanyatlottak tőle. Az erő és a hatalom nem akar új oltás után termékenyülni. A népek életét még most is az önzés irányítja, a nemzetek öntudata helyett a nemzeti gőg uralkodik. Jog helyett sovány méltányosságot, egyenlőség helyett megszegyenítő türelmet dogmatizál mindenütt a többségi elbizakodottság.

Az emberiség még nem jutott el a teljes megújulásához. Még most is a régi elfogultságok zavarják. Azért nem tanul, nem termel és nem halad. Minden nap új bonyodalmaival fenyeget és minden tegnaptól félelmetes holnapok sarjadjak ki az új utak területére. Az emberiség előtt ezekre csak akkor léphet rá, ha a múlt hibáit levetné az új esztendő sorompója előtt. A zsidó elfogódás áhitatot és bűnbánatot is hoz az új esztendő fojalmába. Ez a felfogás tulságosan

sémít és nem forrhat bele a népek lelkébe. De a vezeklés helyett elég volna az önmegismerés is. Az áhitatot pótolhatja a munkákarás és a bűnbánást a megértés. Ha a politikában gyökret verne a kiegyenlítő engesztelődés, a kulturában a megértő vonzalom, a gazdasági életben az építő és rendszeresítő munkákarás, akkor az elkövetkező napok nem volnának olyan nagyon félelmetesek. Az idő újja ismeretlenbe fordul, de az életenergia elég jó utmutató.

Csak koncentráció jöhet

Kombinációk Jorga vagy Stirbey herceg kormányalakításáról — Take Jonescu eshetőségei — Marghiloman a királynál — Dán Szever nyilatkozata

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Ami ma a román politikában történik, lázas készülődés az elkerülhetetlen választásokra, amelyek most már aktuálisak abban az esetben is, ha a koncentráció létre jönne.

Marghiloman kihelyezésként jelent meg tegnap a királynál. A konzervatívok vezére kifejtette az uralkodó előtt, hogy a liberálisokat kivéve az összes pártok meggyeztek egy koncentrációs kormánytán alakítására nézve, azon esetében ha Take Jonescu „lenyomtatna”. Hangsúlyozta, hogy a parlamentet ma nem szabad feloszlítani, mert új választásokat nem lehet királyi dekrétummal életbeléptetett választóreform alapján letöltyatni.

A nemzeti párt

névében Vajda és Popovics Mihály elutazásuk előtt ta nácskozást folytattak Camarasescu belügyminiszterrel. Vajda egy újságrónak kijelentette, hogy az ő regionalizmusa annyit jelent, hogy harcol és harcolni fog bizonyos régiókbeli politikusok regionalizmusa ellen.

A néppárt

január 15 én értekezletet fog tartani, hogy a parlament megnyitla előtt körvonalozza álláspontját. Azt hiszik, hogy ez alkalommal megtörténik a pártszakadás is, amennyiben igen sokan nem fogják tovább követni Averescu tábornokot.

A néppárt végrehajtóbizottsága tegnap este ülést tartott. Az értekezlet után bankett volt, amelyen Argetoianu kijelentette, hogy a jelenlegi kormánynak már nincs nyolc napja hátra és követni foja egy parlamentáris kooperációs kormány.

Az egyik néppárti politikus ezzel szemben számszerűleg bizonyítja a kormány többségalakítási kísérleteinek kiletástalanságát. A számítás a következő: A kamarának összesen 329 tagja van, az abszolút többség tehát 165. Averescu pártjához ma 240 képviselő tartozik. A kormány legjobb számítása szerint is ezek közül legfeljebb 60 képviselő válik ki a pártból. Ennélfogva Averescu 180 szavazat fölött fog föltétlenül rendelkezni. Hogy a bizalmatlansági indítványt elhárítsa. Take Jonescunak 181 szavazatra van szüksége. Ennyit pedig nem tud összegyűjteni.

A herceg Stirbey kombináció

Miután számítanak arra, hogy Take Jonescu vállalkozása nem fog sikerrel járni és a kilenc ellenzéki párt egységes fellépése következtében bizonyos az is, hogy a liberálisok semmi körülmények között sem juthatnak hatalomra, egyre többen beszélnek újabb alakulás lehetőségéről. Tudni vélik, hogy a király, a cotro-

cenii ötörai tea alkalmával kijelentette, hogy a kibontakozás egyetlen módja a koncentráció, amelynek élére Stirbey herceg lenne a legalkalmasabb. Barbu Stirbey herceg ugyanis rokonságban áll Bratianuval és Marghilomannal, ezenkívül a legudvariasabb viszonyban van Averescuékka és a nemzeti párt vezetőivel is. Ilyenformán sikerülne a hercegnek, amire másnak nem lehetnek esélyei: egyesíteni egy kormányban az összes számottevő pártokat, megszerveztetni a legutóbbi törvényjavaslatokat és levezetni pártatlanul az új választásokat.

Uj párt Maniu, Jorga és Take Jonescu vezetése alatt

Az erdélyi nemzeti párt tagjainak egy csoportja azon fáradozik, hogy a régi királyságbeli politikusokkal egy új pártot alakítsanak. Az új párt alakításának gondolata akkor merült fel, amikor az erdélyi nemzeti párt a tárgyalások során meggyőződött arról, hogy a liberálisokkal együttműködni lehetetlenség. A terv szerint az új párt erdélyi tényezői a nemzeti párt politikusai maradnának. Ennek az új alakulásnak a magva a Jorga vezetése alatt alakuló koncentrációs kormány lenne.

Politikai körökben egy Jorga-kabinet lehetőségét egyre többen kolportálják. A hírek szerint ebben a kormányban minden párt helyet foglalna. Egy újságró megkérdezte:

- Igazak-e a lapokban megjelent hírek?
 - Honnan származnak ezek a hírek?
- kérdezte Jorga.
- A királytól.
 - Akkor igazak. Hanem, úgy van, igazak — válaszolta az új miniszterelnökjelölt.

A szocialista foglyok és a lakkbérleti törvény

Stelian Popescu igazságügyminiszter a „Lupta”-nak interjúat adott, amelyben többek között kijelenti:

— Megtettem a szükséges intézkedéseket, hogy a jövőben az ilfovi esküdtszék állandóan működjék. Hogy elkerüljek a hónapokig és évekig tartó vizsgálati fogságot, utasítottam a bíróságokat a folyamatban levő perek sürgős letárgyalására. A kommunisták perének tárgyalása január 23-án kezdődik. A vádlottaknak megengedtem, hogy olvashassanak könyveket és újságokat. Moskovicssal szemben, aki beteg, a bánásmód megváltoztatását rendeltem el és intézkedtem, hogy az ellene felhozott vádak sürgősen vizsgálják meg, hogy esetleg ideiglenesen szabadlábra helyezhessék.

— Ami a lakkbérleti szerződéseket illeti, azokat feltétlenül meghosszabbítjuk. Most dol-

gozunk a vonatkozó rendelkezések elkészítésén a bérlet, háztulajdonosok, iparosok és kereskedők képviselőinek közreműködésével.

Kormányváltás, vagy rendszer-váltás

A RTL munkatársa beszélt Dan Severrel, a nemzeti párt ügyvezető elnöke vezetésével, aki a párt magatartásáról a most folyó tárgyalásokon a következőket mondotta:

— Milyen viszony áll fenn a kormány és a nemzeti párt között? — kérdezte a tudósító.

— Az utolsó kommunikáció óta semmiféle változás nem állott be. Mi várakozó álláspontot foglaltunk el és nem kezdtük meg az ellenségeskedést, bár a kormány több intézkedést tett, amely sérti Erdély érdekeit. Reméljük, hogy az intézkedéseket revideálni fogják. A fennálló okok nem olyan természetűek, hogy azonnal harcot kezdjünk ellene.

— Igaz, hogy

a kinevezett prefektusok nemzeti pártiak?

— A kinevezett prefektusok egytől-egyik hivatalnokok, akik a múlt kormány alatt is szolgáltak. Közülük egy párt elkaratunk ellenére nevezett ki a kormány.

— Mi a véleménye a sajtó híreszteléséről, hogy Take Jonescu lemond és utána a liberálisok kerülnek hatalomra?

— Kilenc párt, a román politikai élet legtekintélyesebb pártjai, elfogadták a sepleges kormány javaslatát. Tény, hogy a liberálisok követelik maguknak a hatalmat, de csak a dinasztia ellenségei tételhetik fel, hogy a király 9 pártnak az akaratával dacolni fog és enged egy párt szeszélyeinek.

— Egyes lapok azt írják — kérdezte tovább az újságíró — hogy a nemzeti párt revideálni fogja a nagy nemzeti tanács feloszlására vonatkozó álláspontját.

— Tény — mondotta a Dan Sever — Erdélyben nagyon feszült a közhangulat a kiszakmányoló és feljettlen politikai rendszer miatt. A nemzeti párt úgy mint ellenzék és akkor is, amikor még kormányon volt, arra törekedett, hogy a kedélyeket csillapítsa és megakadályozza a szenvedélyek elemetáris kitérését. Természetes, ha ez a rendszer tovább folytatódik, vagy ha ehhez hasonló éra jön, lehetetlen lesz továbbra is rendes mederben tartani a politikai hullámokat.

— Mikorra gondolja képviselő ur a válság végleges megoldását?

— Két válságot ismerünk, az egyik a rendszer kormányválság, a másik pedig egy rendszer-válság. Szerintem a kormányválság még a parlament összeülése előtt elintézésre kerül. A rendszer-válságot, mely gazdasági krízissel súlyosbítva tártul elérik, csak a szabad választások és az azokból kikerülő parlament és kormány oldhatja meg, mert birtani fogja az ország és a külföld teljes bizalmát.

Két krajcár

Írta: Neményi Bella
(Chanukai történet)

Rézete szöke volt, két szemű, piros mint az alma és fehér, mint a tej és még hozzá egyetlen. Ez ugyan nem sokat számított, mert azon a vagyonon, amit reb Lic fog százhusz év után hátrahagyni, nem vesznek össze, akárhányan lennének is.

Reb Lic egy kicsit könnyelmű ember, az a baj, külföldben nem lennének olyan nagy gondjai Rézelével. Mert a leány szép. Szép, mint a lelkelő nap, mint a pirkadó hajnal s ha még volna legalább három négyszer koronája, igazán elrehegné még Lipe is... Igen, Lipe egész bátran elvehetné, ezt én mondom és ő is mondja otthon, akárhányszor és mondja reb Lic is a feleségének, csak reb Sehmül a melamed nem mondja még, pedig ugy mellekesen sadchenolással foglalkozik.

Ami azt illeti reb Sehmül mindenbe belekapaszkodik. Tanit, a tompomszolgai teendőket látja el, legutóbb a schachita cédulákat is megkapta, ezenkívül órát reperál és eseroyót toltoz. Ünnepekkor meg ugy kieneikli a tüdejét, hogy két hétig nem tud a feleségével veszekedni. Már pedig mi mulatsága van egy szegény embernek? Mikor beszélheti ki magát olyan őszintén, mint a feleségével való veszekedések alkalmával? Reb Sehmül jól tudta ezt és szegény tőle telhetőleg igyekszik is a

Jegybank-szindikátus kell az utódállamoknak

Hantos Elemér volt államtitkár nyilatkozata

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Budapest, dec. 31. A közép-európai pénzügyi probléma csodadoktorai számos mentési akcióval és tervezettel ajándékozták meg a valutaörvényben fudokló államokat. Lloyd George, Vanderlip, Hegedüs Lóránt és egyéb pénzügyminiszterek már számos jó tanácsal, „csalhatatlan módszerrel” szolgáltak. De a közép-európai valuták bizony csak tovább esusztak lefelé, a teljes elértéktelenedés irányában. A budapesti kereskedelmi kamara dísztermében most dr. Hantos Elemér volt államtitkár fejtegette egy hosszú előadás során, hogyan is lehetne segíteni az utódállamok valutakrizisén. Előadásából kiemeljük a következőket.

Az ismert amerikai bankember Vanderlip, egy oly házesoporthoz hasonlította a közép-európai államokat, melyben minden házban robbanó anyagok vannak felhalmozva. Ez a hasonlat a közép-európai valuták épületeire is áll. Egyiknek felrobbanása maga után vonja a többi elpusztulását is.

Bizonyos, hogy a különböző közép-európai pénzek egymást követik a romlásba. A márika, az osztrák korona, a lei, a dinár, egy-egy a csőd felé tartanak. Sőt a cseh korona is hanyatló irányzatot mutat. Meg kell ugyanis gondolnunk, hogy a cseh korona 1919 év végén 30 centimeon állott Zürichben. Ma már ugyanott csak 7 centime-ra értékelik. A stabilizálási akciók nem vezetnek eredményre. A magyar korona emelkedése roppant károknak tette ki a magyar közgazdaságot. Lengyelországnak is csak a nyomort sikerült stabilizálnia. Itt a természetes és mesterséges eszközök csődjével állunk szemben. A valutajavítás természetes eszközei a többtermelést és a takarékoságot szokták emlegetni. Valójában egyik sem hajtható végre a mai viszonyok között. A mesterséges valutajavítási eszközök: bevétel korlátozása, a tul-export, és a valutakölcsön szintén sohasem károkat jelentettek a közgazdaságra, vagy nem váltották be a hozzájuk tűzött reményeket.

A nagy államok, mint Franciaország, Anglia és Németország talán még szanálni fogják valutájukat a reparációs válság elmúltával. De az utódállamoknak egész pénzrendszerüket ujjá kell építeniük. Ezt a munkát pedig egyetlen állam sem tudja a maga erájéből elvégezni.

Az utódállamoknak egységes pénzrendszerre van szükségünk. Hantos itt nem ajánlja

a közös jegybank intézményének a felállítását, mert ő maga tudja, hogy milyen huzavonással járt az Osztrák-Magyar Bank ügykötsége. Másrészt az utódállamokról sem szabad feltételezni, hogy lemondjanak önálló jegybankjaikról. Sokkal célszerűbb egy a frank pénzrendszerű államok fennálló uniójának mintájára kötött pénzügyi konvenció és közös valuta. A külön jegybankok megmaradnak. Az egyes államok pedig külföldön kölcsönöket vesznek fel, melyeknek eredményét semleges helyen Londonban, Amsterdamban vagy Zürichben letétbe helyezik. E letétek alapján bocsájtaná ki minden jegybank az új bankjegyeket, melyeket kölcsönösen teljes értékűben váltanak be felmutatásra. Valószínű, hogy az egyik állam nagyobb kölcsönt kapna, a másik kevesebbet. Mindez azonban nem érintené a fedezet kérdését, ha a bankjegy kiadás minden államban ugyanazon arányban a fedezethez változatlan viszonyban történne.

Erről a jegybank-kartell tervezetről már 1919-ben szó volt. Akkor azonban a politikai viszonyok útjában állottak. Ma azonban midőn az egymásra utaltság felismerése minden államban áthatotta a közvéleményt, nem volna annyi akadály a tervezet megvalósulásának.

A csodálatos csokoládésziget.

Gara Ákos, az ismertesebb meseíró három hájos és tanakgós meséjét adta ki ebben a kötetben. Az első mese, a Csodálatos csokoládésziget, amelyről kötetét is elnevezi, két apró gyerek, két testvér kalandos utazását írja le a tengeren és a csodálatos csokoládészigeten. Rendkívül közvetlen hangon meséli el történetét, gondosan ügyel arra, hogy a mesészerűség mögé elrejtse az élet bölcs tanulságait. Mert Gara Ákos, mint az előző írásaiban, ebben a meséskönyvben is nemcsak szórakoztatni akarja az apró gyerekeket, hanem okos tanulságokra is akarja őket tanítani. A meseíró feladatát teljesíti, amikor a fogékony gyermeklelkek érdeklődését a képzelet szines megvilágításán át vezeti a tudás útjára. Nagy örömmel lesz a gyerekeknek, ha végigolvassák Gara meséskönyvét. A Radio izlése és csinos kiállításban adta ki Gancser Nándor kedves szövegillusztrációjával.

Hetvenczer kilogramm cavallai dohány érkezik Bukarestbe.

Bukaresti tudósítónk jelenti: Az állami dohánymonopólium igazatósága hetvenczer kilogramm dohányt rendelt meg Cavallában, amelynek a megérkezését a napokban várják. A dohányból cigarettákat készítenek és az eddigieknél magasabb áron helyezik forgalomba.

hangját kimélni, dehát, amiből kevés van, hamar elfogy.

Igy járt a hozományjal, a stafirunggal, csak a gyerektől áldotta meg olyan bőségesen a jó Isten, hogy akármennyit elzúld belőlük, még mindig marad otthon. A közeli jesivákba, ahol csak lehetett, elhelyezett egy-egy fiút, mesterségre, boltba, mindenhová adott belőlük, mégis — rossz szem meg ne ártson nekik — hatocskán vannak otthon. Valami nagy bosszorkányság nincs a dologban. Egy elmegy, egy jön... Ez már így van náluk.

A jó Isten minden évben adott egyet. Hol fiucsakát, hol leánykat. Valtozatosan. S reb Sehmül, mint gondos apához illik, elkönyvelte őket, a naptárban szépen sorjában. Egyebet mit lehet még egy jó apa?

Reb Sehmül különben sadcheni tevékenységét, leginkább évszak változásakor és ünnepek előtt szokta kifejezni, mikor már mint mondani szokás, nagyon szorította a cipő, vagyis nagyon hajszolta a felesége.

— Találj ki valamit, ga dolkozz, mozogj, jöjj, menj, mint más férfi! Ne nézd, hogy itt lerongyolódunk, mint a cigányok. Ez a te szégyened, mert te a jó Istennek számadással tartozol asszonyról, gyerekről...

S szegény reb Sehmül majd kigondolkozta az egyet. Belátta, hogy az asszonyok teljesen igazsá van. Persze, hogy számadással tartozik. Ezt készségesen belátta. Nem tagadta meg egyik gyereket sem. Atyai szeretettel

olyan bőségesen szétszórtatta rajtuk, ahogy csak tudta. Igazán nem volt nála jobb apa a világon. Ugy örült mindegyik gyereke születésének, olyan szívesen elringatta, ha a hasacska lájt s az asszony éjjel kiszólt az ágyból:

— Salamon! Salamon! Ne tadd magad, mintha aludnál! Vedd át a gyereket, mert én már nem bírom, már a csontomat is kiszivta és még mindig bög...

Hát akarta reb Sehmül az alvást tetetni? Dehogy. Söhajtott egyet, lemaszott az ágyról, megigazitotta fején a zsiros kötött seprát és fél éjszakán át sétált föl és alá a gyerekekkel. És nem is haragudott rá. Sőt beazott, ggyögött hozzá és a ppa szopókájával megcsiklandozta a mellecskéjét. Milyen öröm volt, ha a gyerek csakugyan elkecagta magát. Milyen szívesen nevetett volna vele, ha az asszony rá nem kiált:

— Megbolondultál? Mandjart csuklani fog a gyermek!

Mikor aztán nagyobbacska lett, pergelyüt öntött chanukára és zaslócskát készített, ha annak jött el az ideje, csak pénzt nem tudott előteremteni. Ahhoz nem értett.

Más ember a balbóznak a zsebéből kivesszi a garast, mint reb Lic is a metsző. Hogy értette ez az üzletet, milyen jól éltek és szépen öltöztek a reb Licnek volt egy hasa, egy tekintélyes, kerékded, formás hasa, hogy a rasekol megirigyelhette volna, ha neki történetesen egy még tezeletet parancsolóbb nem

Mihali miniszter nyilatkozik

a helyzetről, a választói listáról, az erdélyi politika új orientációjáról és a néppárt magatartásáról

Bukarestből tegnap érkezett meg Mihali Tivadar miniszter, az egységesítő bizottság elnöke Désre. Ma délelőtt a miniszter autón Kolozsvárra érkezett és hivatalába ment, hogy meghallgassa a reszortfőnökök jelentéseit és elintézzzen sürgősebb természetű ügyeket.

Dél felé fogadta az újságírókat, akik előtt nyilatkozott az aktuális politikáról is.

— Bukarestben — mondotta Mihali — ezidőszerint szélesed van a politikában. Egyetlen párt sem agítal és sok jel mutat arra, hogy a kormány körül koncentráció jön létre és pedig haladó irányzatú koncentráció a liberálisok kizárásával.

Munkatársunk megjegyezte, hogy Flondor kísérletezései abbamaradtak. A bukovinai politikus ugyanis visszautazott patriájába.

— Ez nem jelenti az akció beszüntetését — felelte a miniszter — ez csak azt jelenti, amit az imént mondtam, hogy az akciók szünetelnek és a koncentráció úgy szólván befejezés előtt áll. Flondor pár nap múlva vissza fog jönni Bukarestbe és irányítani fogja az általa megkezdett mozgalmat, amelynek főkérdései úgy vannak beállítva, hogy mindenekelőtt

a választójogi törvényt kell tető alá hozni.

Munkatársunk nem lesz, ezt maga a felség sem akarja és csak akkor lehet szó új választások kiírásáról, ha már meglesznek a választások egy új törvény alapján.

A választójogi törvény csak a listák kiigazítása alapján érheti el célját — mondotta munkatársunk. — Fájdalom, itt Erdélyben a választói listák még nincsenek kiigazítva; ez régi sérelme a lakosságnak még a magyar érdekből származik és azóta ez irányban misem történt, jóllehet Gróza Péter minisztersége idejében kijelentette, hogy ezt az ügyet minisztertanácson szóba hozta, rendeletet is adott ki ez ügyben, de vagy a bukaresti belügy-minisztérium közegei, vagy az erdélyi törvényhatósági tisztviselők nem hajtották végre a kormány intézkedését.

— En magam hallottam róla — mondotta a miniszter — s most, hogy a választási törvény aktuális lesz, forszírozni is fogom ezt az ügyet. Nemcsak a kisebbségek szempontjából van erre szükség, a törvény előtt való egyenlőség leghatározottabb bizonyítéka egy becsületes és igazságos választólista. Igyekezni fogok ezt az anomáliát megszüntetni.

jett volna. De szerencsére volt és reb Lie zavartalan örömmel viselhettem és ápolhatta a magáét. Sőt, fel is diszította egy ékes szép aranyláccal, amiről a másik faluban is szó esett.

Ott tudnillik reb Nachein hozta elő, mikor fizetésjavítást kért. Talán lett volna is némi hatása, ha nem ügyetlenkedni el a dolgot. De elragadta a hév. Azt mondta ugyanis, nagy tüzzel és elkeseredéssel:

— Miért telik a beregi sakternek aranyláccal is?!

Erre közbevágott valaki: — Mert az egy tisztességes ember. Annak egyetlen gyereke van...

Erre igazán nem volt mit felelni. Neki — az isten tartsa meg — tekintettel, hogy még fiatal házasság — csak öt gyereke volt. De hát pénzt, honnan vegyen pénzt?

Egy hétfő reggel, miután az egész éjszaka álmatlanul töltötte, azt mondta a feleségének:

— Hallod-e Breindele, kitaláltam valamit, — Na!

Reb Sehmü! nem merte mindjárt kimondani, csak nézett az asszonyra gyűrött szemhéjai alól és a szakála rojtos szőleit huzgálta.

— No? No? Halljuk! Szeretnék már tőled egy okos szót hallani.

— Még nem hallottál tőlem egy okos szót, Breindele? — tréfált reb Sehmü.

A miniszter ezután tovább beszélt azokról a politikai eshetőségekről, amelyek ha állhatnának akkor, ha a néppárt a kormány bemutatkozása alkalmával nyomban bizalmatlansággal lépne fel.

— En magam ezt elejétől fogva elleneztem, tisztára azért, mert az ilyen eljárás a liberális pártot nyeregbe szoríthatná.

Nem tudom, a vélemények a regátbéli néppártban e kérdés körül hogyan oszlanak meg, csak azt tudom, hogy Flondor maga is kérte Argetoianut, hogy tegyen le bizalmatlansági nyilatkozatra vonatkozó szándékáról.

A mai kormány helyzetéről szólva, a miniszter kijelentette, hogy ma még tiszta képet nem lehet alkotni, mert Öromániában nemcsak egyes képviselők siettek a kormány támogatására, hanem egész testületek állottak melléje. Az erdélyiek két nagy pártja, a néppárt és a nemzeti párt között pedig tárgyalások vannak folyamatban egy közös platform megteremtésére. Ha blokkot alakítanánk, akkor a blokk a bizalmatlansági kérdésben való állásfoglalásával új helyzetet teremtene és ha a regátbéli néppárt nem állana el a bizalmatlansági nyilatkozattól, az erdélyi néppárt és a regátbéli között

szakadás állhat be.

Az újságírók kérdést intéztek azután Bethlen István gróf magyar miniszterelnök Romániában való tartózkodásáról.

— Nem tudok róla, hogy Bethlen itt tartózkodnék. De ha itt van, nem valószínű, hogy adóügye miatt jött ide, valószínűbb amit a pesti és bécsi lapok írnak, hogy a perszonálunió ügye hozta Romániába. Ha ezért jött, nagyon alkalmatlan időben jött. A kormány ugyanis mostanában a belső konszolidációra törekszik, külügyekkel nem foglalkozhatik. De ettől eltekintve mindenki előtt ismeretes Take Jonescu álláspontja, aki mint azt Kolozsváron való ittlétekor a sakti előtt is megmondotta, semmiképpen se óhajtja a Magyarországgal való perszonáluniót.

A miniszter a beszélgetés vége felé elmondta, hogy a kormány távozásakor ő is beadta lemondását, de az új kormány őt, mint az egységesítő bizottság elnökét nem tekinti politikai exponensnek és kérte, hogy maradjon helyén. Több magasállású tisztviselő szintén felmentését kérte, így többek között Cosma

— Nem. Mióta ismerlek nem.

— Hát mikor megkértelek?

Breinde asszony hangosan felkacagott. Kacagott, kacagott, piros lett bele az arca és a szeméi is könnyesek lettek.

— Arra gondoltam, fiam, hogy te meg a lányok tömhetnétek libát. E'adára. Ha csak a tolla, meg a husa maradna haszonnak, az is elég volna. Chanukára.

— A tolla, meg a husa?

— Igen. A sirt azt beöntenénk magunknak.

Breindl asszony kiegyenesítette görnyedt vállait és megvetéssel mérte végig az urát.

— Hogy én, én libát tömjek, én, aki balbóznak a lánya voltam? Soha! Az én apám, az én drága jó apám nem szolgált senkit, balbósz volt! Az én drága jó anyámnak tehene volt és nagy cselédje, az én anyám nem volt libás asszony...

Reb Sehmü! érezte, hogy ezuttal megint boldogságot követett el. Az ő anyja, az isten nyugosztalja — csakugyan libás asszony volt és szépen keresett vele, de persze nem volt balbóznak a lánya. A nagyatya csak mint szegény egyházi vált meg az élettől. De becsületes ember volt. Becsületes sámesz. De mégis csak sámesz. Hogy is tudott erről megfélekedni? Tényleg igaza is van az asszonynak. Nem lehet tőle egy okos szót hallani...

igazságügyi államtitkár is. Már szó volt Pop Sándor által való helyettesítéséről, de Pop inkább a beszercei törvényszéki elnöki állást vállalta. A prefektusok közül Take Jonescu a regátbelleket rëndel'e vissza és helyükbe erdélyieketi helyezetti a megdrosodott állásokba.

Isac Emil Svájcba megy

A művészeti főfelügyelő megvált állásától — Fontos misszióval külföldre utazik — Két és fél év tapasztalatai — Visszatér az irodalomhoz

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Erdély és a csatolt területek művészeti életének vezetésében a közeljövőben jelentős személyi változások fognak történni. Isac Emil művészeti főfelügyelő, aki több mint két éven át vezette biztos kézzel, nagy szeretettel és az igazi művész emberi objektívásával a Magyarországtól lekapcsolt területek sok tudást, de még több türelmet követelő színházi és művészi ügyeit, meg akar válni állásától. Isac Emil már hosszabb idő óta tervezi, hogy visszavonul sok energiapazarlással járó hivatalától és egyedül a művészetnek szenteli magát. Isac Emil ugyanis a modern román irodalom egyik legtehetségebb képviselője. Erdély művészeti köreit bizonyára igen fájdalmasan fogja érinteni Isac Emil elhatározásának híre, de különösen a nemzeti kisebbségek íróit és alakító művészeit, akiknek Isac mindig őszinte barátjuk volt. Felkerestük Isac Emil a kultuszállamtitkáság épületében levő hivatalában és kérdést intéztünk hozzá elhatározásának okairól.

— Belefáradtam az állandó küzdelembe és a hivatalos munka szürkéségébe — mondotta. Azokivül a politikai átalakulás következtében számomra is az a súlyos helyzet állott elő, hogy

nem látom biztosítva eddig követt elveimet.

Az új kormánynál, illetőleg az új szépművészeti miniszternél még nem volt alkalmam tiszteletemet tenni és így nem ismerem telfogását. Annyit tudok, hogy a miniszteriumban egyetlen főbb tisztviselő sem hagyja el helyét és az én elhatározásom sincsen kapcsolatban a kormányváltozással. Hivatali működésemet mindig átmenetinek tekintetem, mert hiszen végeredményben művész vagyok, akinek a jövőre művészeti tervei vannak. Most visszatérek eredeti metieremhez, az irodalomhoz. Már többször akartam ezt megtenni és úgy hiszem, most van a legalkalmasabb idő erre. Ez nem jelenti azt, hogy visszavonulok a közéletből, sőt valószínű, hogy aktív részt fogok venni a román politikában is.

Irodalmi terveiről

Isac ezeket mondta:

— Bukarestben a napokban jelenik meg két kötet versem és prózám. Lefordítottam Molnár Ferenc Liliomát és átültettem románba Wilde Oszkár összes verseit. Nemrég állandó munkatársra lettem az Adeverul teljesen újjászervezett irodalmi lapjának, amelynek erdélyi szerkesztését vállaltam. A napokban Budapesten meg fog jelenni két irodalmi természetű interjúm. Budapestről egyébként ismételtelen felszólítottak művészbarátaim, főleg a „Nyugattól”, hogy vegyük fel ismét az irodalmi összeállításokat. Ezt megis fogom tenni, mert végre, hogy a magyar demokrácia megértse a román demokráciát, hiszen látjuk, hogy a bojárok és esakojok milyen jól megértik egymást a grófokkal.

Megkérdeztük a főfelügyelőt, mikor száradékszik megválni hivatalától.

— Ezt pontosan nem mondhatom meg. Bizonyos adminisztratív természetű ügyeket el kell még előbb intézennem. Ilyen a színházgyűlés és a koncessziók kérdése, az új színházi törvény megalkotásának tervezete. Elhatározott célom továbbá a kolozsvári művészklub megvalósítása. Remélem, hogy a jövő héten már meg is alakul a klub. A színházgyűlés tekintetében álláspontom a régi, kivánon, hogy az egyesület centralizálódjék, de a helyi jellege mégis megmaradjon. A koncessziókra nézve a

legliberálisabb álláspontot képviselem és megmaradok elhatározásom mellett, hogy

a kultúrában nem szabad különbséget tenni fajok és nemzetek között.

A színészegyesület kérését teljes mértékben honoráltam és a minisztériumhoz ilyenértelmi javaslatot terjesztettem.

A Talmagás színházi adókról a főfelügyelő így nyilatkozott:

Szerintem igen reszkurozott dolog a művészetet és a kulturális törekvéseket adókkal sújtani. De ha már a pénzügyi helyzet szükségessé teszi ezt, különbséget kell tenni a csupán szórakozást szolgáló és a tisztára kulturális célú művészet között. Egészen más elbírálás alá esik, ha a művészet csupán mulattatni akar és nem tanítani. Ezért én az adózás tekintetében helyesnek tartanám, ha bevezetnék azt a rendszert, amely Bécsben van, hogy a darabokat minőségük szerint adóztatnák meg, vagyis a drámai műfaj sokkal enyhébb adóilletés alá esik, mint például az operett. Értelmi és érzelmi különbségeket kell tenni a megadóztatásnál. Ebben az irányban Titulescu volt pénzügyminiszter ural két ízben is tárgyaltam és megígérte, hogy a színházi adókat az általam javasolt szempontok szerint revízió alá veszik. Az új pénzügyminiszter álláspontját természetesen nem ismerem.

Jövő terveimről csak a nyit mondatok, hogy nemsokára külföldre, valószínűleg

Svájcba utazom.

igen fontos és előkelő misszióval. Megbízatásom természetéről közelebbi részleteket még nem árulhatok el, de egészen természetes, hogy szoros összefüggésben van Románia kulturális és művészi életével. A külföldön is a régi lesz hivatásom: kapcsolatokat és érintkezési pontokat fogok keresni a román kultúra között. Svájcban már hosszabb ideig feltettem ki ilyen irányú működést és ottarodásom alatt igen meleg összeköttetéseket szereztem a nyugati szellemi élet nagyságaival. Jövésnyomban vagyok a svájc és az otttartózkodó külföldi irókkal és művészekkel és ezeket az összeköttetéseket a román kultúra javára akarom hasznosítani.

Isac Emil ezután megint visszatért az erdélyi kérdésekre.

Az én misszióm itt véget ért. Egyszerűen: nincs többé kedvem büróban dolgozni. Az ilyesmi hivatalnoknak, vagy katonának való, nem művésznek. De azért jó impressziókkal távozom. Amit két és fél éves működésem alatt tapasztaltam, röviden a következő: Jóakarattal és szelidséggel a legmélyebb ellentéteket is át lehet hidalni. A hatáskörömbé tartozó tényezők igyekeztek megfelelni az idők szellemének s úgy gondolom, én is csak az igazi művészet és kultúra érdekeit tartottam szem előtt. Egy-két helyi sérelmen kívül működéseim egész ideje alatt sehohsem érte bántódás Erdélyben egyik nemzetiség kulturális intézményeit sem. A hatóságok megértéssel és türelemmel viselkedtek a nemzetiségek kulturális törekvései iránt. Ami pedig a román művészet fejlesztését illeti, ezen a téren valóban mindent megtettem, ami egyáltalán tehető volt.

Dr. Eisler Mátyás főrabbi jubileuma. A kolozsvári congr. izraelita hitközség dr. Eisler Mátyás főrabbi működésének harmincadik évfordulója alkalmából január elsején, ma vasárnap délelőtt 11 órakor a Cal. Reg. Ferdinand, volt Ferenc József-uti templomban istentisztelet kíséretében jubileumi ünnepélyt tart, amelyre a hitközség tagjait ezután is meghívja az előjáráság.

A „Ceiré Cion” héber nyelvkurzus. A kolozsvári „Ceiré Cion”-szervezet felhívja mindazokat, akik a héber nyelvkurzusra beiratkoztak, hogy január elsején, vasárnap este félnyolc órakor jelenjenek meg az Uj Kelet szerkesztőségében (Cal. Reg. Ferdinand, v. Ferenc József-ut 48.), hogy az előadások megkezdődhessenek. Mindenki füzetét és írószert hozzon magával.

Hóry András magyar ügyvivő Románia és Magyarország viszonyáról

Nam hiszi, hogy a két ország közös jogar alatt egyesülhessen

Az Uj Kelet bukaresti munkatársától

Bukarest, december 30. Az utóbbi napokban több olyan esemény történt, így Take Jonescu, az új kormány miniszterelnöke nyilatkozott a román-magyar perszonálunióról, Benes megcáfolta az állítólagosan Magyarországnak küldött csehszlovák ultimátumot, amelyek érdekessé és aktuálissá tették a bukaresti magyar nagykövetség felfogását Románia és Magyarország viszonyáról és annak várható alakulásáról.

Hóry András, aki a háború után legelőször Romániába érkezett magyar delegáció elnöke volt és jelenleg első ügyvivője a követsegnek, Magyarország és Románia viszonyáról beszélve mindenekelőtt egy kis történelmi visszpillantást tesz:

Körülbelül egy éve, hogy a diplomáciai viszony Románia és Magyarország között helyreállt. Abban az időtájtban, amikor mint a magyar delegáció elnöke a román fővárosba jöttem, minden igyekezetem azon volt, hogy a két ország között mennél szívélyesebb viszonyt hozzak létre. Ha kezdetben voltak is nehézségeim, nagyon megkönnyítette a munkámat az, hogy Take Jonescu akkori külügyminiszter és az azóta szintén külügyminiszteré lett Derussi mindenben segítettek nekem. Amikor múlt év júliusában a trianoni békét ratifikálták, a delegációt követseggé alakították át és élére báró Zichy Rubidó került. Zichynél alkalmasabb diplomatát nem igen nevezhetett volna ki a magyar kormány romániai képviselőjének. Zichy nagyon jól ismeri Romániát, már husz évvel ezelőtt attasé volt az itteni osztrák-magyar követsegnél.

Miképpen fog, az ön véleménye szerint, a román-magyar viszony gazdaságilag alakulni?

Most, hogy a krízis már elmúlt, a román-magyar viszony minden irányban a béke és a politikai barátság jegyében fog kialakulni. Meg vagyok győződve, hogy a jövő közelebb hoz bennünket egymáshoz, mert szomszédok vagyunk és egyforma érdekeink vannak. És ebben a közeledésben a gazdasági reláció csak segítségünkre lesz. Éppen ezért nagyon fontosnak tartom elsősorban a tranzitot — másodsorban a csereforgalom kérdésének legkedvezőbb és legsürgősebb rendezését. Magyarország, nézetem szerint, sok gabonát és ipari cikket helyezhetne el Romániában.

Itt Hóry András egy pillanatra elgondolkozott, ezután sietve megjegyezte:

A cseréről jut eszembe, hogy a politikai foglyok első csoportjának a kieserése a legudvariasabb formák között megtörtént. Nemsokára a második csoportra kerül a sor.

És a kieseréssel kapcsolatban még egy másik hasonló ügy is az eszébe jut.

A repatriáltak. Ez egy súlyos és kétnyes probléma. A legtöbben, akik az általunk elvesztett területekről Magyarországra mentek, ott a legsúlyosabb nyomorban vannak. Sietve összetakolt barakokban laknak és a drágaság miatt nélkülöznek. A mi kormányunk, sajnos, nincsen abban a helyzetben hogy hatékonyan segíthessen rajtuk... (Többen a repatriáltak közül kérvényezték visszatelepítésüket a sziguranacától, de Bianu állambiztonsági főfelügyelő még annakidején kijelentette az Uj Kelet munkatársának, hogy a kivételes esetektől eltekintve, a visszatelepítést nem engedhetik meg.) Dehát azért ez nem fogja rontani a két kormány jóviszonyát.

Mi a véleménye Take Jonescu miniszterelnökségéről.

Meg vagyok róla győződve, hogy Take Jonescu őszintén akarja, hogy Románia és Magyarország között a lehető legjobb kapcsolat legyen. Biztos lehet, hogy támogatni fogjuk ebben a politikájában. Hogy minden tekintetben mennyire jóindulatúlag járunk el, bizonyítja az eddig kiadott magyar vizumok száma.

Feláll, megnézi a könyvet és hátraszól: — 56.000.

A magyar-román perszonálunió kérdése kerül szóba és az, amit erről legutóbb Take Jonescu mondott.

Hogy őszintén beszéljek, nem hiszem, hogy Románia és Magyarország közös jogar alatt egyesülhessen. És azt sem hiszem, hogy ennek az eszmének az érdekében valamiféle mozgalom lenne Magyarországon. Szerintem, a magyar nép annyira fáradt, hogy helyesebb, ha nem teszik ki új izgalmaknak. Mindenekelőtt alakuljon ki a normális viszony a két ország között.

Arra az ultimátumra vonatkozólag, amelyet állítólag Csehszlovákia akart intézni Magyarországhoz, ha az a Károly puccs által szükségessé vált mozgósítás költségeit nem téríti meg, Hóry András a magyar kormány hivatalos állásfoglalására utalt, amely szerint Magyarország gabonában vagy ételmiszerbea fizetni fog.

Végül Ausztriának a kisantantba való belépéséről kijelentette, hogy Magyarország ezt csak jó szemmel nézi, mert Ausztria ellen nem táplál semmiféle gyűlöletet.

És mosolyogva hozzátette:

Most, hogy Nyugatmagyarország ügye már rendezve van... (Ferrario tábornok épen ekkor randelte el, hogy Szopront az egész népszavazási területtel együtt 1922. január 1-én visszaadják Magyarországnak.)

Ben Ami.

Az új tőzsdetörvény-tervezet

Az Uj Kelet tudósítójától

A napokban jelent meg Stefan Chicos ipar és kereskedelemügyi államtitkár összeállításában az új tőzsdetörvény tervezete, mely a külföldi tőzsdetörvények figyelembevételével az ökirályság módosított törvényén alapul. A tervezet szerint Bukarest még egy tőzsdét kap, a többi kereskedelmi centrumban pedig a szükség szerint egy vagy két tőzsdét állítanak fel. Aru- és érték-, valamint gabonátőzsdét kap Kolozsvár és Temesvár. Brailában, Galacban és Constantzban aru és gabonátőzsdén kívül, hajózási tőzsdét tagnak felállítani. Jasi, Craiova, Csernovic, Arad, Nagyvárad és Kisinev aru és gabonátőzsdét kap Ploestiben petróleum tőzsde, Focsaniban bortőzsde, Marosvásárhelyen pedig fatőzsde létesítését vették tervbe.

Maga a törvénytervezet tizenkét cikkből áll, amelynek a tőzsde alapítását, vezetését, szervezetét és jogi helyzetét szabályozzák. Eszerint az I. cikk 6. pontja értelmében a tőzsde állami felügyelet alatt áll s az ellenőrzést a kereskedelmi minisztérium delegátusa, valamint egy kormánybiztos gyakorolja. A tőzsdét a kerületi iparkamara tartja fenn.

Ez a pont a tervezet legfontosabb része, mely a kolozsvári tőzsde felállításának legfőbb akadályát. A nemrég lefolyt tőzsdeértekezleten az a helyes elv került tulsúlyba, hogy a tőzsde csakis teljes autonómiával felülhet megrendelésének, mert a mindenkori kormánytól való függés egyáltalán nem segíti elő a normális kereskedelem visszaállítását.

A tervezet további pontjaiban szabályozza a bizottság összeállítását, melynek határozatai ellen a kereskedelmi minisztérium kebelében működő telexbitteli kamarához lehet felbuzni. Az ötödik fejezet a kormánybiztos hatáskörét állapítja meg. Más pont az alkuszokról és az ügynökökről rendelkezik. A tőzsdei ügyletekből származó vitás esetekben való döntést speciális bíróságra (Camera Arbitrala) bizza a tervezet, melyet véleményezés végett minden kereskedelmi kamarának megküldöttek. A felhangzott észrevételek alapján módosított tervezetet a tavaszi ülészakban fogják a parlament elé terjeszteni.

Engedély ezer vagon só kivitelére.

Bukaresti tudósítónk jelenti: Az ipari és kereskedelemügyi minisztérium engedélyt adott a déli sóbányák igazgatóságának ezer vagon só Csehszlovákiába való kivitelére.

HIREK

AZ UJ KELET IROJA

Szerkesztőség 377
Kiadóhivatal 344
Zs. N. Sz. 358

Szeresd felebarátodat! Zsidó ige minden idők zsidója számára. Kevés a barátunk a népek között, ezt a keveset szeretnünk kell. Egyetlen aktív barátja a zsidónak a zsidó sajtó. Szeressétek a zsidó sajtót és támogassátok. Minél erősebb a sajtótok, annál erősebbek vagytok ti. Ne feledjétek, hogy a ti egyedüli fórumotok és szószólótok ebben az országban az Uj Kelet!

Guyman lakáshivatali főnök visszavonul. Kolozsvár lakáshivatali főnöke a napokban valószínűleg beadja lemondását. E lemondás okát ömaga újságírók előtt így adta elő: Amikor hivatalba léptem, egy cél vezetett: megmutatni, hogy erős kézzel és becsülettel a lakáskérdésben rendet lehet teremteni, bár az építkezés hiánya és a városba való beözönlés állandó tempója miatt, megoldani a kérdést lehetetlen. Anyit elértem, hogy 1659 katonai személynék és tisztviselőnek szállást szorítottam anélkül, hogy valakivel is igazságtalanság vagy méltánytalanság történt volna. Ugy vélem, hogy missziómat betöltöttem, nyugodt lelkiismerettel lépek vissza a tisztviselői és ismét beosztást kérek a belügyminisztériumtól.

Miért zárták be a kolozsvári baromvásárt? Hat hete immár, hogy a városi tanács bezárta a baromvásárt. Az intézkedés oka az volt, hogy a vásártér kerfáit ellopják és a város egyik ügyosztálya sem vállalta a maga hatáskörébe, hogy új kerfákat csináltasson. Inkább bezárták a vásárt. Ezáltal aztán nemcsak a várost éri jelentékeny károsodás, hanem a közönséget is, mert a mészárosok felhajtás hiján kénytelenek falura menni, ha vágómarhát akarnak venni s így a hus újból megdrágult. A vásárosok egyesülete és az iparkamara több ízben intervenált a városi tanácsnál ez ügyben, de minden eredmény nélkül.

Vidéki szervezeteink figyelmét felhívjuk az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség rendezvény-akciójára. A Szövetség könyvosztálya több olyan kézirattal rendelkezik, amelyeket erdélyi zsidó írók azért írtak, hogy a vidéki szervezetek és zsidó egyesületek számára rendezvényeikhez eredeti műsordarabokat adhassanak. A szervezeteknek és egyesületeknek, amelyek zsidó esélyeket akarnak rendezni, — figyelmébe ajánljuk dr. Deszberg Simon egyfelvonásos vígjátékát: a „Közgyűl a nőegylet!”-et és Sas László egyfelvonásos drámáját: az „Ott-hon”. Ezek a darabok, amelyek műkedvelői előadásra is alkalmasak, előadásra megszerezhetők a Zs. N. Sz. könyvosztályától. (Cluj, Szentlélek-u. 1.)

Eftimiu lemondott a bukaresti Nemzeti Színház igazgatóságáról. Bukaresti tudósítónk jelenti: Eftimiu Viktor, a kitűnő író, akinek Prometheus című darabját Kolozsváron is bemutatták, a kormányváltozással kapcsolatban lemondott a Teatrul National igazgatói állásáról. Eftimiu lemondása nagy veszteség a szabadon gondolkodó irodalom számára, mert Eftimiu minden darabot előadott, amely a művészet szempontjából értéket jelentett. Emiatt sokan támadták. A Romániában élő nemzetiségek íróit is többször megszólaltatta, ami szintén sokaknak nem tetszett. A művészetiügyi minisztérium most új embert nevezett ki helyére, Grigora Teosan gimnáziumi tanárt, aki művészeti és esztétikai munkásságát eddig „Petronius” álcánven a „Viitorul”-ban fejtette ki.

Tűz a bukaresti déli pályaudvaron. Bukarestből jelenti: A bukaresti déli, más néven Filaret-pályaudvaron ma délelőtt fél 11 órakor tűz ütött ki. Szerencsére a veszedelmes tüzet sikerült hamarosan elfojtani és a szomszédos gyárakat óriási katasztrófától megmenteni. A kár így is többszáz ezer lei.

Letartóztatták a horvát parasztpárt vezérét. Zágrábi jelentés közli, hogy ott letartóztatták Radics Istvánt, a horvát parasztpárt vezérét, valamint Herceg Vrtart és Siulovic nevű képviselőtársait. A letartóztatás anélkül történt, hogy a parlament mentelmi jogának felfüggesztését illetőleg megkérdezték volna. A belgrádi parlament csak most fog a mentelmi jog felfüggesztésével foglalkozni. Valószínűleg tartják, hogy a képviselőház ki fogja Radicsot és társait adni. A letartóztatás okául Radicsnak egy képviselőtársa temetésén mondott holtai beszédét hozzák fel, melyben Radics az ir példát tüzte ki a horvát népek követendő példaként. Radicsnak erről a beszédéről, valamint Lloyd Georgehoz intézett üdvözlő táviratáról már tegnap írtunk.

A spanyol király Amerikába megy. Madridi távirat szerint Alfonz spanyol király legközelebb Amerikába utazik.

* **Boldog újévet** kívánok tisztelt veivőimnek *Déri Lajos* szücs.

* **Boldog újévet** kívánok barátaimnak, ismerőseimnek és t. vendégeimnek. *Kassay Károly* az Európa-kávéház tulajdonosa.

* **Ha jó rum- és likőresszenelát** akar beszerezni olcsón, forduljon Glück Henrik gyárához Oradea-Mare [Nagyvárad] Calea Vict. [vult Kolozsvári-ut] 74. sz.

KOZGAZDASAG

Románia 1920 és 1921 évi gabonatermése

— Az Uj Kelet tudósítójától —

A statisztikai hivatal a napokban tette közzé Románia 1921. és 1920. évi gabonatermésére vonatkozó adatokat. A két év tanulságos termési adatait alább közöljük, a zárójelben levő számok az 1920. évi adatokat jelenti.

Buza. Bevetett terület 2 millió 500 ezer ha. (2 millió), össztermés 27 millió 200 ezer hl. (22 millió hl.) 1 ha. átlagtermése 10.8 hl. (10.9 hl.). Az 1920-ik évi buzatermés tehát valamivel kiadósabb volt.

Országrészek szerint: Régi királyság 1.161.200 hektáron (781.680) termelt 14 millió 631 ezer hl. (9 millió 35 ezer). Átlagtermés 12.6 hl. (11.6) hektáronként. **Beszarábia** 536 ezer hektáron termelt 3 millió 270 ezer hl. Átlagtermés 6.1 (12 hl.). A buzatermés 1921-ben rossz volt. **Erdélyben** 776 ezer (658 ezer) hektáron összesen 9 millió 78 ezer hl. (6 millió 130 ezer) termelt. Átlagtermés 11.7 hl. (9.5 hl.). Erdély és a Bánát buzatermése 1921-ben és 1920-ban jobb volt, mint a régi királyságé. **Bukovina** 15 ezer 207 ha. (12 ezer), össztermés 197 ezer hl. (152 ezer). Átlagtermés 13 hl. 12.5. Egy hl. átlagos sulya 75.5 kg.

Rozs. Bevetett terület 326 ezer ha. (315 ezer 600). Össztermés 3 millió 180 ezer hl. (3 millió 410 ezer). Átlagtermés 9.7 hl. (10.8). Az 1921-iki rozstermés is gyengébb volt. A bevetett terület Erdélyben volt a legnagyobb 138 ezer ha., ahol a hozam is a legjobb volt, hektáronként 12.4 hl. (9.7). **Beszarábiában** 7.4 (11.2), a régi királyságban 7.4 (12). Egy hl. átlagos sulya 70.4 kg.

Árpa. Bevetett terület 1 millió 570 ezer (1 millió 400 ezer). Össztermés 16 millió 781 ezer hl. (24 millió 962 ezer hl.). Az 1921-iki árpatermés nagyon gyengye volt, mert az átlagtermés csak 10.6 hl. volt (15).

Árpavetés az egyes országrészekben: A régi királyságban 650 ezer ha. (751 ezer). Össztermés 3 millió 163 ezer hl. 11 millió 889 ezer. Átlagtermés 4.8 hl. (15.8). **Erdélyben** 1.682.000 (123.000), termés 1.834.000 hl. (1.527.000). Átlagtermés 10.9 hl. (12.4). **Bukovinában** 39 ezer 700 ha. (29 ezer 500). Össztermés 431 ezer 300 hl. (423 ezer 200). Átlagtermés 13.2 hl. (14.34). Egy hl. árpa 64 kg.

Zab. Az egész országban bevetett terület 966 ezer 400 ha. Össztermés 19 millió 505 ezer 400 hl. (21 millió 500 ezer). A zabtermés is lényegesen gyengébb volt mint tavaly. Erdélyben az átlagtermés 16 hl. (17.3), a régi királyságban 18.4 (25.4). **Beszarábiában** 7.9 (19.76) hl. Egy hl. zab 46 kg.

Kukorica. Bevetett terület 3 millió 444 ezer ha. (3 millió 295 ezer), össztermés: 36 millió 377 ezer hl., (61 millió 512 ezer). Átlagtermés 12.2 hl. (18.8) hektáronként. A bevetett nagyobb terület dacára a kukoricatermés csak valamivel több, mint az 1920-ik évi termés fele.

Régi királyságban 1 millió 861 ezer ha. rozs (1 millió 888 ezer), 19 millió 730 ezer 500 hl (35 millió 872 ezer) Átlagtermés 10.6 (19). **Beszarábiában** 748 ezer 400 ha. (631 ezer 500) 7 millió 484 ezer hl. (13 millió 447 ezer 700). Átlagtermés 10 hl (19) **Erdély** 773 ezer 570 ha. (713 ezer), 8 millió 277 ezer 200 (10 millió 872 ezer 709). Átlag 10.7 (17.2). **Bukovina** 60 ezer 750 ha. (66 ezer 200). 883 ezer 500 hl. (1 millió 320 ezer). Átlag 14.6 (21.8) hl. Egy hl. sulya 75.2 kg.

A fenti adatok összegezése után tehát megállapítható, hogy az 1921. évi termés lényegesen gyengébb volt az előző évinél. Ennek oka legfőképpen, de nem kizárólag a kedvezőtlen időjárás, mert hozzájárult a termés megfogyatkozásához a régi királyságban a földirtók nagy részének felosztása is. Ez azonban csak átmeneti jelenség. Ezzel szemben megállapítható, hogy Erdélyben az összes gabonának bevetett felülete ez évben lényegesen megnövekedett, ami az erdélyi földmivesek magasabb intelligenciájára és szorgalmára vall.

Az adóvállomások új határideje.

Bukarestből táviratozzák: Az adóvállomások beadási határidejét január 20 ig meghosszabbították. Idegen alattvalók részére a határidő február 15-ike.

Az állam mozdonyokat vásárol Németországban. A közlekedésügyi minisztert — mint Bukarestből jelentik — felhatalmazták, hogy a Hentschul et Sohn casseli céggel 30 drb. Pacific-mozdonyra kössön szerződést. Egy mozdony ára négy millió márka. A 30 mozdony tehát 120 millió márkába kerül. Fizetésül a román állam 6%-os kamatozó államkötvényeket fog kiadni. Ezenkívül fizetni fog 2% finanszírozási pótlékot. A kötvények 1—3 éven belül váltandók be és csak a cég vagy bankja által mutathatók be kifizetésre.

Az italok és csemegeáruk előállítását ellenőrzik. A „Monitorul Oficial”-ban megjelent 204. sz. rendelet szabályozza az élelmiszerek és italok előállításának a megvizsgálását. A különböző italok és élelmiszerek előállítását, mint: ipari szesz, pálinka, sör, ecet, kávé, tea, kakaó, konzervek, cukorsütemények, stb.

Rendelet az exportáru bevagyonirozására. Bukarestből jelentik, hogy a központi vasutigazgatóság az exportnál igénybe vehető vasuti kocsikat illetően a következőképpen intézkedett. Exportáruval megrakhatók: a) A CFR. régi kocsijai, melyeken a háboru alatti, vagy a háboru utáni időből más felirat nincsen. b) Idegen kocsik, melyek ez év július 1-e után jöttek be az országba, amelyeken festékekkel van megjelölve a végállomás és a belépés ideje. Ezek ugyanabba az irányba küldendő árukkal rakhatók meg. c) Azok az idegen kocsik, melyek Szerbiából, Franciaországból, Belgiumból, Dániából, Hollandiából, Svájcából, Csehszlovákiából, Lengyelországból és Ausztriából származnak, a legrövidebb utvonalon továbbítandók tekintet nélkül arra, hogy mikor jöttek be az országba. Az országban levő olasz kocsik sürgősen visszaküldendők, akár üresen, akár megrakodva. További intézkedésig bármely cégfelirattal ellátott kocsik megrakása külföldi áruval minden körülmények között tilos. Idegen kocsik, melyeket e rendelkezés ellenére exportáruval raknak meg, visszaküldik a berakodó állomásra és az okozott költséget és a késedelmi illetéket a rendelet ellen vétők fogják megfizetni.

Csak konzorciumok fognak kiviteli engedélyeket kapni. Bukarestből jelentik: A kormány jelenleg az export szabályozását tanulmányozza, különösen az élelmiszerek kivitelét, amelyekben egyes vidékeken hiány van. Valószínűleg a jövőben csakis export-konzorciumoknak adnak kiviteli engedélyt, magánexportőröknek nem.

A bolgárok visszadták a Romániától elvitt vasuti anyagot. Bukarestből írják: A CFR. kiküldött bizottsága Varnában három ezer vagon vasuti anyagot vett át a bolgároktól, amelyet a bolgárok a megszállás idején vettek el és a novembeli békeszerződés értelmében visszaszolgáltatni tartoztak.

Vaiutapiac:

Bécs, dec. 30. Lei 37 —, dinár 76 —, dollár 5350, belga frank —, francia frank 435, svájci frank 1060 —, holland forint —, dán korona —, jugoszláv korona —, norvég korona —, svéd korona —, szokol 79-50, magyar korona 930 —, leva 225 —, lira 30 —, marka 169 —, lengyel marka 255 —, font sterling —, rubel —.

Berlin, dec. 30. Bukarest 140 1/2, Amsterdam —, Brüsszel —, Kristiania —, Kopenhága —, Stockholm —, Helsingfors —, Róma 790 —, London 785 —, Newyork 186 1/2, Páris 149 1/2, Zürich 3655 —, Madrid —, Bécs 685 —, Prága 276, Budapest 3059.

Zürich, dec. 30. Bukarest —, Berlin 275 —, Amsterdam —, Newyork 511 —, London 2148 —, Páris 4085 —, Milano 2180 —, Brüsszel —, Kopenhága —, Stockholm —, Kristiania —, Madrid —, Prága 745 —, Budapest 85, Zágráb 190 —, Buenosayres —, Varsó 17 —, Bécs 19 —, osztr. leb. kor. 11.

Budapest, dec. 30. Lei 460 —, Napoleon 2380 —, font sterling 2550 —, leva —, dollár 412 —, francia frank 49 —, marka 343 —, lira 2562 1/2 —, osztr. kor. 11250, rubel 51 —, szokol 888 —, svájci frank 119 —, dinár 895, lengyel marka 17.

Rum- és likörgyárosok figyelmébe
Eredeti 2706-1

angol rumesszencia

— valamint az összes egyéb fajtájú essenciák versenyen kívüli minőségben kaphatók Levélbeli megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek

„Continental” essenciagyár, Kolozsvár, Óvár

Pályázati hirdetés

A suboticei íz. hitközség az elhalálozás folytán dresedében levő korábbi-hitszónoki aláírt pályázatot hirdeti. Az állás mintegy 150000 jugoszláv korona ösz-javadalmazással van dotálva. Pályázatok a szükséges okiratokkal felszerelve az előjáró-ághoz intézendők. Pályázati határidő 1922 március 1. Csakis próbaszónoklatra meghívottak költségei térítetnek meg.

Subotica, 1921 évi december hó.

Dr. Klein hitk. elnök.

Hamburg—Délamerikai Hajózási Társaság, Temesvár

Fiókok: Bukarest, Csernovic és Cluj.

A tisztelt közönség tudomására hozom, hogy a Hamburg—Délamerikai Hajózási Társaság romániai vezérigénynöksége rám ruháztaott és abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy e vonalra hajójegyét szolgáltathatok ki.

Minden közelebbi információt és tudnivalót készséggel bocsátok az érdeklődő felek rendelkezésére és kérem az utazóközönséget, hogy ideiglenes irodámban (Prinz Eugen de Savoya) látogasson meg.

Kiváló tisztelettel:

Klein Gyula,
a Hamburg—Délamerikai Hajózási Társaság romániai vezérképviselője

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

ROMAN OPERA

Hétfo: Bohémek.
Szerda: Tanháuser.
Péntek: Nincs előadás.

MAGYAR SZÍNHÁZ

Vasárnap d. u. 3 órákor: A cigány. (Szentgyörgyi István föllépésével. Olcsó helyárakkal.)
Vasárnap este fél 8-kor: Szerencsetánc. (Operettujdonság, ötödször. Rendes helyárakkal. Általános bérletszűnetben.)
Hétfo: Szerencsetánc. (Operettujdonság, 6-odször. Rendes helyárakkal. Napibérlet 75. szám C.)
Keád: Carmen. (Operarepriz új betanulással s új szereposztással, R. Lorbeer Ilona, Rózsa Ili, Ruvinszky, Sugár. Operabérlet 18. szám. Előadás kezdetén a nézőtérre vezető ajtókat bezárják.)
Szerda: Színház. (Ujdonság, 6-odször. Rendes helyárakkal. Napibérlet 76. szám D.)
Csütörtök: Naplemente. (Ujdonság, először. Premier-helyárakkal. Premierbérlet 17. szám.)
Péntek d. u. 3 órákor: Kis kadét. (Operettujdonság, 7-edször. Olcsó helyárakkal.)
Péntek este: Naplemente. (Ujdonság, 2-odször. Rendes helyárakkal. Napibérlet 77. szám A.)
Szombat d. u. 3-kor: Gróf Monte Cristo. (Olcsó helyárakkal.)
Szombat este fél 8-kor: Carmen. (Operarepriz új szereposztással: Kolbay Ildikó, Rózsa, Takács Mihály, Bretán Miklós. Operahelyárakkal. Napibérlet 78. szám B. Előadás kezdetén a nézőtérre vezető ajtókat bezárják.)
Vasárnap d. u. 3-kor: Tul a nagy krivánon. (Operettujdonság, 35-ödször. Olcsó helyárakkal.)
Vasárnap este fél 8-kor: Stambul rózsája. (Operettujdonság, 51-edször. Rendes helyárakkal. Általános bérletszűnetben.)
Hétfo: Szerencsetánc. (Operettujdonság, 7-edször. Rendes helyárakkal. Általános bérletszűnetben.)
A műsorra tüzött előadások jegyei előre megválthatók a színház pénztáránál.

Színházi hírek:

Naplemente. A budapesti Vigaszínház idei évadjának legmélyebb és legértékesebb sikerü udonsága Pierre Wolff mesteri színjátéka volt. Eredeti címe: Les ailes brisées s Párisban hónapokig beszéltek erről a színházi szenzációról. Heltal jeno fordításában Naplemente címen adták a magyar színpadokon. Nélfunk csütörtökön este lesz a bemutató előadása a Naplemente-nek premierbérletben s másnap, pénteken este rendes bérletben fogják megismételni a Naplemente előadását. — Carmen — kettős szereposztással. A jövő hétnak két estéjére van kitűzve Bizet örökéletű, gyönyörű operája, a Carmen: kedd estére és szombat estére. Kedden operabérletben, szombaton pedig rendes napibérletben adják a Carmen-t. Kedden a főszerepeket Rózsa Ili (Carmen), R. Lorbeer Ilona (Macaéle), Ruvinszky (Don José), Sugár Frigyes (Escamilla), Susnek, Kovács Kató, Réthely, Bálint, Virág fogják énekelni, Szombaton pedig Macaélat Kolbay Ildikó, Don José Takács Mihály, Escamillót Bretán Miklós adja. — Színház. Eddig öt telt nézőtér kitűzött és hangos tetszése pecsételte meg Molnár Ferenc briliás új darabjának a Színház-nak páriátrikáló sikerét. Szerda estére a Színház hatodik előadása van kitűzve s a főszerepeket most is Poór Lili, Lszáky, Baróti, Hajnal Klári, Miklósi Margit, Táray Böske, Táray Ferenc, Forgács Sándor, Lengyel, Mihályfi, Szakács, Oláh, Izsó Miklós fogja játszani. — Szerencsetánc. Vasárnap este (általános bérletszűnetben), hétfőn hatodször (bérletijamban) s a következő hét hétfőjén hetedször (ismét általános bérletszűnetben) fog színterülni az óriási sikert aratott Szerencsetánc, melynek minden előadásán visszahangzik a szűfolt nézőtér a barsógó és szűfni nem akaró kacagástól és ujjrázástól. Most már megálapítható, hogy az ideai évad legnagyobb közönség sikerét a Szerencsetánc aratta. — Három délutáni előadás lesz a magyar színházban: Pénteken Vízkereszti ünnepén (szombaton és vasárnap), Pénteken Farlas Imre nagy sikert aratott új operettjét, a Kis-kadétot adják s ez lesz a pompás operett 7-edik előadása. Szombaton Táray Ferencel a címszerepben a gróf Monte Cristo kerül színpa, vasárnap délután pedig 35 ik előadása lesz a Tul a nagy krivánon c. operettnek. Mind a három délutáni előadás 3 óráor kezdődik s olcsó helyárakkal lehet megváltani mind a három előadás jegyeit.

Főszerekesztő: DR. FISCHER JOZSEF
Első szerkesztő: MARION BRNO
Kiadó: KADIMA kiadóvállalat részv.
Szerkesztőség: Calea Reg. Ferdinand (vél) Párisi József-utca 48
Kiadóhivatal: Szentlélek-utca 1/a.
Fiókiadóhivatal: Nagyvárád, Deák Ferenc-u. 9.
Arad, Str. Alexandri 1.
Szatmár, Bathányi-utca 24. sz.

Alapítási Tervezet

Alulírottak Cluj székhellyel „Societate Anonima a marilor hoteluri”, magyarul: Nagyszállodák részvénytársasága” név alatt, határozatlan időtartamra részvénytársaságot alakítunk.

Ezen részvénytársaság célja:

Clujban vagy az ország bármely helyén szállodák építése, berendezése és bérlete, valamint a szükséghez képest ezeknek éttermekkel, kávéházakkal és sörcsarnokokkal leendő kibővítése, vagyis egy szóval a szálloda és éttermi vállalat folytatása.

Ezen célját megvalósítandó legelső ténykedés a Clujban, str. Elisabeta 1. sz. a. fekvő „Fehér Bárány” palotának „Hotel Astoria” néven modern szállodává leendő átalakítása.

Figyelembe vettük azon körülményt, hogy Cluj városnak okvetlen szüksége van egy modern szállodára és tarthatatlan továbbra is az az állapot, hogy egy kereskedelmi és ipai központnak, mint amilyen Cluj város, az utasok elhelyezésével ne legyenek elegendő szállodái.

Az Alapítóké 6,000.000 lesz, amely tőke áll 6000 drb. egyenként 1000 lei névértékű bemutatóra szóló részvényből.

Ezen alapítókéhez a „Fehér Bárány” palota jelenlegi tulajdonosai 3,500.000 lei összeggel természetben járulnak hozzá, amelyért ellenértékül 3500 drb. részvényt fognak kapni és ilyenformán a részvénytőkéből aláírás után csak 2 1/2 millió lei lesz fedezendő, a természetbeni hozzájárulás a következőkből áll:

A Clujban, str. Elisabeta 1. szám alatt fekvő „Fehér Bárány” palota, mely áll souterainból, földszintből, 3 emelethől és padláslakásból, kiürített állapotban megy át az alakulandó részvénytársaság tulajdonába. A jelenlegi tulajdonosok megkapták az illetékes hatóságoktól a palotának szállodává való átalakítási engedélyét.

Mintthogy ezáltal a megkívánt formalításoknak mindenben elég lett téve, további teendő csak az átalakítási munkálatoknak leendő folytatása, illetve befejezése, a polgármesteri hivatalnak bemutatott és jóváhagyott tervrajzok alapján. Ezen tervrajzok szerint a szállodának 116 szobája, igazgatói lakosztálya, több üzlethelyisége stb. lesz, az egész épület központi fűtéssel lesz ellátva.

A szállodának átalakítási költségei a létesítendő részvénytársaságot terhelik.

A részvényjegyzés utolsó napja 1922. január hó 5-ike. A fizetési terminusok pedig a következők lesznek:

a) a jegyzet összeg 30 százaléka, valamint alapítási költség címen minden jegyzett részvény után egyenként 20 lei, a jegyzés alkalmával.

b) további 40 százalék pedig legkésőbb 1922. évi április hó 1-éig fizetendő.

A részvények a Banca Marmorosch Blank et. Co. és a Banca Romaneasca cluji fiókjainal jegyezhetők, ugyanott vannak részvényaláírási iverk is és ugyancsak ott fizetendő az esedékes első részlet.

Ezen két bankintézet által kiállítandó nyugták az alakuló közgyűlés alkalmával kiadandó részvényjegyek kiállításáig a jegyzést illetőleg bizonyítékul fognak szolgálni.

Abban az esetben, ha az ezen alapítási tervezetben megjelölt alapítókén felül történe jegyzés, — az alapítóknek jogában áll a jegyzéseket aránylagosan redukálni, vagy egyeseket teljesen elvetni.

Alapítók föntartják maguknak a jogot, hogy az első 3 évre kinevezzék az igazgatóság és felügyelő bizottság tagjait.

Az alakuló közgyűlés 1922. évi január hó 10-én d. u. 5 órákor lesz megtartva dr. Milea Aurél ügyvéd irodájában Piata Unirii 7. szám alatt.

Cluj, 1921. december 21.

Alapítók:

Dr. Milea Aurél ügyvéd, orsz. képviselő.
Dr. Grigoria Cristea Mina
Lepadatu Constantin magánzó.
Chiriteacu Virgil bankigazgató.
Stoicescu Costin bankigazgató.

Szarut, szaruhegyet, aggancsot, husofást és csontot, valamint mindennemű timárhuladékokat legmagasabb napiárban vásárol

Szaru- és csontárugyár R.-T. Cluj

Feltűnő olcsó árak!

Most érkezett nagy mennyiségben békebeli minőségű prima

fior- és musslin-harisnya dívat szűkekben.

Gyermek-harisnya, prima fior, minden nagyságban.

Nagy választék női selyem-, gyapjú kabát- és átkötés- bluzokban 1197

BLATT

KÖTÖTT SZÖVÖTT ÁRUHÁZA
CLUJ, FÖTÉR 13. SZÁM

Gut A. fiai
Satu-Mare

Gyárt és szállít:

Parafadugót, pléhkoronadugót, fadugót, staniol-üvegkupakot, capselin-folyadékot, üvegcsikét, hordólemezeket, facsapót, kénlapot, gelatinet, vizaholyagot, acélplonibát, parafatalpot (cipő-beté), parafatáblákat, „Berolina” vagy „Biroli”-kéféket, filtrgépeket, abszintet, gumitömlőket, borszivattyukat, pezsgősdörtháló-lemezt és agrárfot, cognacos üvegekhez raffiahálót, szivacsot, önzott tubusokat, pléhdobozokat és valamennyi pincészeti cikkeket és gépeket a legolcsóbb napi árban. Kérjen árajánlatot.

Hamburg—Amerika Linie

Engedélyezett vezérképviselő Románia számára

Lazarovitz ügynökség

Temesvár	Bukarest	Cluj
Srt. Merczy 2.	Cal. Grivitei 183.	Piata Unirei 7.
	Csernovic	
	Tempelgasse 4.	

Tisztelettel értesitem a t. közönséget, hogy gőzseink a következő sorrendben indulnak

Északamerika felé:

Bayer január 5.	Mount Caroll febr. 23.
Mont Caroll jan. 12.	Hansa márc. 2.
Hansa január 19.	Mount Cluiton márc.
Mont Cluiton jan. 26.	Württemberg márc. 16.
Württemberg febr. 2.	Mount Clay márc. 20.
Mont Clay febr. 9.	Bayeru március 30.
Bayeru febr. 16.	

Kiváló tisztelettel **Lazarovitz ügynökség.**

Ujrafoncsorozás!

Finntükrök gyártása!

PÉCHY ÉS TÁRSA

MODERN ÜVEGCSISZOLÓ és TÜKRÁRUGYÁR

üzemét ORADEA-MARE (Nagyvárad) Str. Saguna (Kapucinus-u) 20 sz. megkezdte

Minden méretű és minőségű tükrök, butorüvegek olcsó árakon megrendelhetők. 1270

KÉRJEN ÁRAJÁNLATOT!

COHN & SCHRADER

törvényszékieg bejegyzett eladási ügynökség irodája — Elvállal fűszerek, gyümölcsök (paradicsomalma, paradicsomiz) stb. bizományi eladását

A BERLINI NAGY VÁSÁRCSARNOKBAN
Üzlethelyiség: Zentralmarkt-Halle Ia. Stand 2
Sürgönycim: „Vielfruc t” Berlin c. 25. 000

Au Bon Gout

Bárdos Jenő

párisi és bukaresti áruházak lerakatának farsangi újdonság i megérkeztek

Fötér 4.

BREUER ÉS RÓNA

nemzetközi szállítási- és bizományi vállalat

ORADEA-MARE. Interurb. telef. 5-55

Szállít bármely országból egész Románia területére vaggontételeket és darabárukat biztosítással.

Olcsó díjtételek. Külön árubiztosítási osztály

Gutfried és Herskovits

Oradea-Mare — Nagyvárad
Piata Unirei 12. - Szent László tér

Erdély legnagyobb és legszolidabb importörjei. Állandó gyári lerakat chemnitz-i kötött-szövött árúban, ugymint horgolt nyakkendők, mindennemű harisnyák, sálak stb. — Nagy raktár mindennemű hermandi olasz D. M. C cénák és pamutokban.

Megrendeléseket postán eszközlünk

Grünwald

Üvegcsiszolda, tükrárugyár és épületüvegezési vállalata

Oradea-Mare, Str. Gerliczy-utca 16

tudatja, hogy tükrüveg-szállítmánya megérkezett!

Készít mindenféle csiszolt butorüvegeket és tükröket, tükrök ujrafoncsorozását. — Finntükrök I. II. III. rendű (10/16 coll) ládákban. Épületüvegezés! Minden méretű valódi cseh táblaüvegek állandó nagy raktára

Tisztelt üzletfeleinknek és barátainknak

Boldog Ujévet

kívánunk

Radio Reclam Románia Rt.

igazgatói

Cluj

Karlsbadi porcellánárú. Cseh táblaüveg. Schreiber-féle préselt és csiszolt üvegarú. Opállampák és ernyők. Lámpaárú legolcsóbban beszerezhetők

DEUTSCH K. I.

Rt.-nál

Oradea-Mare — Nagyvárad,

Str. Nicolae Jorga (volt Zöldfa-utca) 4.
Interurban telefon 71 1235

Kérjen árajánlatot!

Alkalmazást

nyer azonnali belépésre vagy Január 15-ikére egy szakálló segéd, ki már önállóan működött koser mészáros üzletben és egy hentes segéd ki szintén önállóan működött koser szalámi gyárban. csak elsőrendű segéd jelentkezzen. Fizetés nem fog akadályt gördíteni. Cim **W. H. H. H. H.** hús-csarnok szalámi és hentesárugyár Rt. Cluj, malom-u. 8.

Tungsrám Villamossági R.T. Cluj, Kómálajka-utca 25. Telefon 201.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy sor ára 1 lej. Vastagabb betűvel 2 lej.
Legkisebb apróhirdetés ára 10 lej.

Férjhez menne izr. fiatal elvált asszony egy kis gyermekkel 100.000 lej hozomány, butor, kelenyével kereskedő vagy hivatalnokhoz. Leveleket „Szöke” jellegre Kelet hírlapírda Arad. 3012-1

Puhafában és könyvelésben teljes jártas tisztviselő alkalmazást nyerhet. Csakis szorgalmas és megbízható utak küldjék be ajánlatukat. Turner Jakob fatermelő céghez Zala (Zilah).

Fiatal izr. fűszeres segéd állást kaphat Lusztig és Nusbächer cukorka üzletbe, Calea Reg. Ferdinand 31.

Üzletvezetőnek keresek a rőfös szakmából román és magyarnyelv tudással idősebb segédet. Fényképes ajánlatokat kér Spitz Béla, Szatmár.

Booskor, mosótalp, felsőbőr és szijgyártóblank

Állandóan nagy készlet késznyben és nagyban, legolcsóbb árak mellett. — Vidéki megrendeléseket kis postacsomagokban is eszközök. — Jelenlegi talp és booskor ára 65—70 lej, vagonkéntel 5 százalékos engedmény.

SÁMSON BÖRGYÁR, Gyufagyár-utca 1. — Gyors-áru raktárral szemben. — Telefon: gyár 8-86 - lakás 3-87. 1928

Háboru előtti tartozásokat

előnyösen rendez Zolner József egyeztető irodája Budapest, V. Lipót-körút 4-381—1

1927 CUKORRA ÉS CSOKOLÁDÉ RAKTÁR

LUSZTIG és NUSSBÄCHER Calea Regele Ferdinand No. 31
Szállítunk postán, utánvét mellett.

Megnyitottuk **WIENBEN** is Vollzeile 15 szám alatt internacionális szállítási irodánkat. Vállalkozunk mindenféle export és import szállítási ügyek lebonyolítására. Gyűjtőkocsi forgalom. Butorkocsikkal való szállítás. Fuvarlevelek felülvizsgálása és díjtöbbletek kiutalása. Központ: Cluj. Fiókok: Wien, Nagyvárad, Orsova. Kirendeltségek minden határon. **DEUTSCH TESTVÉREK** 1926

Ingyen héber iskolai naptárt kapnak a **„Safruth”**
Zsidó könyv- és papirkereskedésében (Wesselényi M. és Szép-u. sarok) mindazon tanulók, kik ott 5 lej értékben bevásárolnak

BŐRKABÁTOK

mindennemű bőrruhák, bricses nadrág, női bőrkabátok, autó, fliger borsapkák, női sapkák méret szerint is készülnek.
Szűcs áruk, szőrmék állandóan raktáron. — Lábzsákok, — gyermek szőrmé takarók igen szép kivitelben.
Kereskedők, vállalatok tömeges megrendelése esetén árkedvezmény.

2934-1
BŐRRUHÁZEM ORADEA-MARE
CALEA VICTORIEI (KOLOZSVÁRI-U.) 1.

Enyv

(csehszlovákiai áru) világos és sötét minőségben

Gép és varrószijjak, chromeszerzésű Metas-felsőbőr varrószijjak

Reitter Ernőnél

Timisoara, P. Asanestii (Küttli-tér) 4. Telefon 238.

Viktoria
Faipari Műbútorgyár Rt.
Targu-Mures

Gyártelep, Sörház-u. 14. szám. Raktár: Szentgyörgy-u. 5. sz. Posta mellett.

Butorkereskedők figyelmébe!

Mielőtt butorszükségeit beszerezné tekintse meg a Viktoria butorgyár lerakatát, hol nagy választékban hálószojak, ebédlok, és uriszobák kaphatók. Ugy egyszerű, mint legmodernebb kiviteiben. Levél megkeresésre árajánlatot teszünk. Vásárlás esetén feltételenkedvezők. Ugyanott tölgyfadeszkák jutányos árral kaphatók.

Első Erdélyrészi Ékszerárugyár

CLUJ—KOLOZSVÁR, 1273

Strada Xenopol (Szappan-utca elején)

Állandó raktáron tart saját készítményű láncot, gyűrűt, karkötőt stb. Vállal minden e szakmába vágó munkák elkészítését, alakítását és javítását. Fogászati arany és forrasztó. Huzal és lemez arany és ezüstben. Törmelék arany beváltása

Telephon 2-13 Telephon

Szövő cérna 2909-1

és gyapot aradi és cseh gyártmányu, valamint textiláru állandó nagybani elárúsítás

Révész és Reisz Arad

Bulev. Reg. Ferdinand (Boros Béni-tér) 9

Kézműáru nagyban

legelőnyösebben beszerezheti

Réger és Heimovits cégnél

Cluj, Piata Mihaili Viteazul (volt Széchenyi-tér) 12.

Sürgöny!!!

A szenzációsan mélyen leszállított árak

január 14-ig

érvényben maradnak a

„BATA”

cipőgyári lerakatában CLUJ, Piata Unirei 9. sz. alatt

Ezelőtt: Most:

- 1 pár női magasszárú prima boxcipő..... 359— 249—
- 1 pár női chewraux barnacipő 399— 349—
- 1 „ férfi boxcipő 349— 299—
- 1 „ vadász, vízmentes cipő 399— 299—
- Gyermek cipők 29—34 sz.-ig 269— 169—
- 35—38 „ 299— 199—
- Fehér vászon cipők 1el 99— árban

Metropol kávéházban

négyszer hetenként **FRITZ THELEST** karmester vezénylete alatt salon vonós-zenekar hangversenyez

Legolcsóbb elsőrendű szalámi és naponta frissen készült hideg felvágottak kaphatók a

Huscarnok és Szalámigyár R.T.-nál Cluj, G. Baritu (Malom-utca) 8. szám alatt Vidéki megrendeléseket postán, utánvét en gros árban — pontosan eszüközlünk **ÁRJEGYZÉK ÉS INGYEN!**

BEBOVITÉS ES WEINSTOCK

Táblaüvegek minden méretheben, **lámpadrut,**

kristályfehér lámpacső és csiszolt üvegarukat, demijonokat raktárról azonnal szállítunk

AUSLÄNDER TESTVÉREK

CLUJ—KOLOZSVÁR,

Piata M. Viteazul (v. Széchenyi-tér) 39. EN-GROS! Telefon 9-54. EN-DETAIL!

Kereskedők figyelmébe!

Cérna (kutyafejű márka gar. 400 yardos)

DMC

CTI bímző, harangcérna 30—100-ig, (Sewing) Aida kötőpamut nagy tételekbe érkezett

LANDESMANN és WEISZ céghez, CLUJ, Uránia-palota az intrati cérnagár erdélyrészi lerakata

Helyi ügynököket

jutalékra Erdély nagyobb városaiban, nevezetesen Nagyvárad, Kolozsvár, Temesvár, Arad, Nagyszeben, Lugos stb., kik rövidárungykereskedőknél jól bevannak vezetve keres **Reich Adolf** Fiai, zsinor és paszománygyára, Budapest, V., Erzsébet-tér 7.

Farkas Ernő

bőrnagykereskedő

Cluj—Kolozsvár

Volt Wesselényi Miklós utca 21.

קמח של מכה

bármely vasúti állomásra, vagy kívánatra

מצות

tetszés szerinti mennyiségben szállítunk.

Levélbeli megkeresésre azonnali részletes árajánlattal szolgálunk. Legszigorúbb orthodox felügyelet biztosítva.

Aradi Orth. Izr. Hittközség Elöljárósága.

2982—1

HAAS LIPÓT

LINOLEUMRAKTÁRA

ÁTKÖLTÖZÖTT STR. UNIVERSITATEA (EGYETEM-UTCA)

1.

Nagy választék padló bevonáshoz szükséges linoleumban, szövetszőnyegeken, viaszos vászon, gummiárak, esőkabátok, zelluloid-árak, torna- és sárcipők, reggeli papucskok, fésűk, játékszerek stb.